

سه شنبه 13 مرداد 1394 - 18 شوال 1436 - 4 آگوست 2015

مظفرالدین شاه قاجار فرمان حکومت مشروطه را امضاء و صادر کرد...

13 مرداد در گذر تاریخ

* مظفرالدین شاه قاجار فرمان حکومت مشروطه را امضاء و صادر کرد (1285ش)

* اعزام سپاهیان انگلیسی و هندی به جنوب ایران و تشکیل پلیس جنوب (1294ش)
اشاره:

در زمان صدارت مستوفی الممالک که دولت درصدد اعاده امنیت و ایجاد رفاه برای مردم بود، دولت انگلیس با تباری دولت روسیه اختاریه شدیدی برای دولت ایران فرستاد و با اشاره به ناامنی‌ها و دستبردها به قافله‌ها و اموال بازرگانان انگلیسی و هندی متذکر شد که با این روند، دولت انگلستان خود را ناگزیر می‌بیند تا در جنوب ایران و فارس، قوای نظامی تشکیل دهد و سازمانی شبیه قزاقخانه که روس‌ها در شمال کشور اداره می‌کند، در جنوب سازماندهی کنند. در این اختاریه آمده بود که هزینه نگهداری این قشون را دولت ایران باید از محل سود گمرک جنوب و مالیات فارس تأمین کند. هر چند مجلس در برابر این خواست نامشروع، انگلیسی‌ها مقاومت کرد ولی با شروع جنگ جهانی اول، استعمارگر پیر، خود را به ایران تحمیل نمود و پس از مدتی، پلیس جنوب را در این منطقه تشکیل داد.

* شیخ نشین بحرین اعلام استقلال کرد و شاه ایران تبریک گفت (1350ش)

* ایران جمهوری دموکراتیک
ویتنام شمالی را به رسمیت شناخت و قرار شد سفیر مبادله شود (1352ش)

* مراسم بزرگداشت شهدای برخی از شهرهای ایران در میبد برگزار گردید (1357ش)
اشاره:

در پایان این مراسم ضمن برپائی تظاهرات، تعدادی از شیشه‌های چندین شعب بانک صادرات، ملی و تهران شکسته شد.

* برگزاری مراسم بزرگداشت درگذشت آیت الله معصومی همدانی در کرمانشاه (1357ش)
اشاره:

با حضور جمعیتی حدود 2 هزار نفر و سخنرانی آقای عبدالخالق عبداللهی در مسجد بروجردی برگزار گردید و در پایان ضمن برپایی تظاهرات، تعدادی از شیشه‌های چندین شعب بانک صادرات و سپه شکسته شد و حدود 4 نفر دستگیر شدند.

* درگذشت احمد راد نویسنده
و مترجم معاصر (1363ش)
اشاره:

احمد راد ملقب به بصیردیوان، فرزند حاج میرزا مصطفی بود. چهارده ساله بود که پدرش درگذشت و سرپرستی خواهر و برادر و مادر را به عهده گرفت. او تحصیلات خود را در مدرسه علمیه‌ای در باغ نگارستان و سپس در مدرسه آلیانس فرانسه طی نمود. وی به‌هنگام تحصیل در مدرسه آلیانس و تکمیل تحصیلات، به شغل معلمی نیز پرداخت و در مدارس ملی به کار تدریس اشتغال یافت و پس از مدتی، به خدمت وزارت معارف درآمد- و مدتی تصدی وزارت معارف را بر عهده داشت - وی در این زمان، مأموریت‌هایی را به شهرهای رشت،

شیراز و مشهد عهده‌دار شد. در ضمن مأموریت

به رشت بود که تصمیم گرفت به جنگل کسما برود؛ در آنجا به سراغ میرزا کوچک‌خان جنگلی رفت. میرزا او را مأمور دریافت گمرک انزلی کرد. وی در زمان تصدی گمرک انزلی بدون چشم‌داشت به درآمد گمرک، وظائف خود را انجام داد. پس از آن، راد مجدداً به معلمی پرداخت و مسئولیت‌هایی را

تحت عناوین معاون و سپس ریاست فرهنگ شهرستان‌ها، بازرس عالی وزارتی، ریاست آموزش ابتدائی و... را به عهده گرفت. وی همچنین از سال ۱۳۱۷ تا ۱۳۵۸ش که به‌علت ناتوانی جسمی از مشاغل رسمی کناره‌گیری کرد مستوفی مدرسه شهید مطهری (سپهسالار سابق) بود. احمد راد مقاله‌های بسیاری را از زبان فرانسه ترجمه کرده است که بیش‌تر آن‌ها در مجله «یغما» به چاپ رسیده‌اند. از او بیش از سی اثر به یادگار مانده است. احمد راد سرانجام در ۱۳ مرداد ۱۳۶۳ش در تهران دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. از جمله آثاری که از احمد راد به‌جا مانده‌اند، می‌توان به «آگهی دل از آینده؛ آیا رمز وراثت کشف شده است؟؛ آیا عمر آدمی

به ۱۵۰ سال خواهد رسید؟؛ از اتم چه می‌دانیم؟؛ از حیوانات هواشناسی بیاموزیم؛ از سنجاب تقلید نکنید؛ از هر خرمنی خوشه‌ای؛ انسان برتر از انسان‌ها؛ پیدایش حیات بر روی زمین؛ پیروزی بزرگی در زیست‌شناسی؛ پیروزی‌های تازه در کشف اسرار مغز؛ ترقی معجزه‌آسای ژاپن؛ تعیین ارزش اصول اخلاقی هر نسل؛ تولد عیسی؛ جهانی که در آن زندگی می‌کنیم؛ چرا با بینی نفس می‌کشید؟؛ چرا جان کلن به خدا ایمان آورد؟؛ حدود قوه ادراک آدمی؛ خطرات فرود آمدن

بر روی ماه؛ خواب دیدن از نظر علمی؛ درسی که آموختیم؛ دستورهای برای صد سال عمر کردن؛ زخم چگونه التیام می‌پذیرد؟؛ زندگی شگفت‌انگیز موریانه؛ ساعت چند است؟؛ صد سال عمر کنید با نشاط جوانی؛ کشف زبان حیوانات؛ گردباد حیرت‌انگیز جهان؛ ممکن است شما جوان‌تر از آن باشید؛ نسخه‌ای برای گوارا کردن زندگی؛ نیوتن؛ یک ماشین الکترونیک در مغز بشر اشاره کرد.

* رحلت آیت الله سیدعلی‌اکبر
برقعی قمی (۱۳۶۶ش)

اشاره:

آیت الله سیدعلی‌اکبر برقعی قمی متخلص به کاشف در سال ۱۲۷۸ش (۱۳۱۷ق) در قم به دنیا آمد. وی پس از فراگیری مقدمات علوم حوزوی، راهی نجف اشرف شد و از محضر حضرات آیات: میرزای نائینی و سیدابوالحسن اصفهانی، فقه و اصول و از میرزا علی‌اکبر حکمی یزدی، منطق و فلسفه و هیئت را فرا گرفت.

آیت‌الله برقعی همچنین از حضرات آیات میرزا محمد ارباب، شیخ عباس قمی و آقابزرگ تهرانی اجازه روایت و حدیث گرفت. آیت‌الله برقعی از آن پس راهی قم شد و پس از ورود آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری به قم، وی به‌عنوان یکی از مشاوران آن بزرگوار، درباره مشکلات طلاب با مؤسس حوزه علمیه، تبادل نظر می‌کرد. آیت‌الله برقعی در زمان جنگ جهانی دوم به تشکیل انجمن خیریه‌ای جهت کمک به مردم همت گماشت و پس از جنگ، در اجتماعات متعددی سخنرانی کرد.

این عالم ربانی به‌عنوان یک پیشوای روحانی

در کنگره جهانی صلح در پاریس و وین به ایراد سخن پرداخت که پس از آن سخنرانی و مراجعت از اروپا، از قم به شیراز و بعد به یزد تبعید شد و این تبعید، چهارده سال به طول انجامید. همچنین «راهنمای دانشوران»، «مهر تابان»، «جلوه حق»، «درج گهر» و «سیاست‌نامه حضرت علی (ع)» و... از جمله آثار اوست. آیت‌الله برقعی قمی سرانجام در سیزدهم مردادماه ۱۳۶۶ش برابر با ۸ ذی‌القعدة ۱۴۰۷ق در سن هشتاد و هشت سالگی در تهران درگذشت.

* ارتحال فقیه جلیل آیت‌الله «حیدرعلی محقق» عالم نامی اصفهان (۱۳۷۹ش)
اشاره:

آیت الله حاج شیخ حیدر علی محقق در سال ۱۲۸۷ش در اصفهان به دنیا آمد و پس از فراگیری خواندن و نوشتن به تحصیل علوم دینی روی آورد.

وی پس از اتمام مقدمات و سطوح حوزه، وارد درس خارج حضرات آیات محمدرضا اصفهانی، سیدعلی نجف آبادی و سید محمد نجف آبادی حاضر شد و بهره‌های فراوان برد. سپس به حوزه علمیه قم عزیمت نمود و سالیانی چند از درس استادان شهیری همچون سید صدرالدین صدر، سید محمدحجت کوه کمره‌ای، سید محمدتقی خوانساری و سید حسین بروجردی استفاده کرد. آیت‌الله محقق پس از آن برای بهره‌گیری از مراجع بزرگوار نجف راهی آن سامان گردید و با حضور چهارده ساله در حوزه نجف در حلقه درسی

آیات عظام: شیخ محمد کاظم شیرازی، سیدجمال الدین گلپایگانی و سید محمود شاهرودی، بنیه علمی خویش را استوار ساخت. این عالم بزرگوار سپس به زادگاهش بازگشت و

به تدریس، وعظ و ارشاد و اقامه جماعت پرداخت. وی در مدرسه نیم آورد اصفهان، در حجره‌ای ساده و بی‌پیرایه، سالیان فراوان

به تدریس سطوح عالی حوزه اشتغال داشت و طلاب فاضلی پرورش داد. همچنین از آیت‌الله محقق، آثاری همچون تقریرات درس فقه آیت‌الله محمدرضا اصفهانی و تقریرات درس اصول آیت‌الله سید محمد نجف آبادی برجای مانده است. این عالم ربانی سرانجام در اواسط مرداد ماه 1379 ش برابر با جمادی‌الاول 1421 ق در 92 سالگی بدرود حیات گفت و در جوار مرقد صاحب بن عباد(ره) در اصفهان در خاک خفت.

* 18 شوال در گذر تاریخ

* رحلت فقیه بزرگ شیعه «محمد بن احمد بن ادريس حلی» (598 ق)
اشاره:

فخرالدین ابو عبدالله محمد بن احمد بن ادريس حلی در سال 543 قمری در شهر حله در عراق دیده به جهان گشود. ابن ادريس از کودکی به فراگیری قرآن و علوم دینی پرداخت به طوری که در جوانی، فقیهی متبحر و عالمی برجسته شد. او معتقد بود که تفکر و شناخت برای انتخاب راه درست، وظیفه‌ی هر انسانی است و هر کس که از این نعمت یعنی شناخت و تفکر، استفاده نکند، به نعمت‌های خداوند کفر ورزیده است. به همین جهت، علما و دانشمندان معاصر و متأخر ابن ادريس حلی، وی را به خاطر داشتن شجاعت علمی و تحرک بخشیدن به فقه اسلامی و تشویق به اندیشه‌ی آزاد ستوده‌اند. تا یکصد سال پس از درگذشت شیخ طوسی، تمامی مسندنشینان فقهات شیعه، خوشه‌چینان آراء شیخ و در حقیقت، فقط منعکس کنندگان نظرات او بودند تا جایی که می‌توان گفت باب اجتهاد تا حدودی مسدود شده بود. در چنین وضعی، ابن ادريس پای از دایره‌ی تقلید بیرون نهاد و به احیای اجتهاد و اظهار نظر آزاد پرداخت. ابن ادريس دارای آثار گرانهای چندی است که معروف‌ترین آن‌ها کتاب «السرائر» از کتب بدیع فقهی می‌باشد که ارزش و اعتبار آن، پس از قرن‌ها به قوت خود باقی است. این کتاب علاوه بر اهمیت فقهی، به علت دارا بودن گزیده‌ای از احادیث، ارزش حدیثی قابل توجهی دارد. این عالم بزرگ مسلمان سرانجام در 18 شوال سال 598 قمری در 55 سالگی دار فانی را وداع گفت.

* تولد «میرزا حسین نوری» عالم و فقیه شهیر مسلمان (1254 ق)
اشاره:

میرزا حسین نوری، عالم و فقیه مشهور مسلمان در شهر نور از شهرهای شمالی ایران در استان مازندران به دنیا آمد. میرزای نوری پس از پایان تحصیلات مقدماتی در محضر عالمان بزرگی همچون حضرات آیات: ملا محمد علی محلاتی، شیخ عبدالرحیم بروجردي، شیخ العراقین عبدالحسین تهرانی، میرزای بزرگ شیرازی، شیخ مرتضی انصاری، ملا شیخ علی خلیلی، سید مهدی قزوینی و... حاضر شد و به جایگاه رفیعی در علم دست یافت. وی پس از طی مدارج عالی علمی، سعی و کوشش خود را در جهت کسب حدیث و جمع‌آوری آن متمرکز کرد. میرزا حسین نوری به تدریج یکی از محدثین توانای اسلام شد و از آن پس به تألیف کتب ارزشمند پرداخت. اخبار حفظ القرآن و شاخه‌ی طوبی از جمله آثار میرزای نوری می‌باشند. همچنین ده‌ها عالم فاضل در محضر این محدث بزرگوار حاضر شده که حضرات آیات شیخ آقابزرگ تهرانی، شیخ عباس قمی، محمد حسین کاشف الغطاء، سید عبدالحسین شرف الدین عاملی، شیخ فضل الله نوری، شیخ محمد تقی بافقی، میرزا جواد ملکی تبریزی و... از آن جمله‌اند. سرانجام این عالم بزرگوار در سال 1320 ق در 66 سالگی رخ در نقاب خاک کشید و در حرم امام علی(ع) مدفون گردید.

* ولادت شیخ حسین بحرانی، عالم نام‌آشنای مسلمان (1302 ق)
اشاره:

شیخ حسین بحرانی قطیفی از نوادگان شیخ احمد آل بحرانی، هجدهم شوال سال ۱۳۰۲ هجری قمری در نجف اشرف قدم به عرصه حیات گذاشت. شیخ حسین مدت‌ها همراه پدر خود در قدیج زندگی می‌کرد؛ از این رو به قدیجی نیز مشهور است. شیخ حسین بحرانی قطیفی در قدیج کتابخانه‌ای تأسیس کرد و آثار متعددی به نظم و نثر به رشته تحریر درآورد. از جمله آثار و تألیفات شیخ حسین بحرانی قطیفی می‌توان به «ریاض المدح و الرثاء لسادات النجباء»، «نزهة الناظر»، «تصریح القلوب»، منظومه‌هایی در امامت و دیوان اشعاری در رثای ائمه اطهار علیهم‌السلام اشاره داشت. شیخ حسین بحرانی قطیفی پیرامون اهمیت کتاب «تحف العقول»، در رساله اخلاق و سلوک خود، ضمن سخنانش می‌گوید: «خوشحالم که در این باب، حدیث عجیب و وافی و شافی از کتاب «تحف العقول»، تألیف «ابن شعبه حرانی» نقل می‌کنم. او از قدمای اصحاب ماست که شیخ مفید از او روایت نقل کرده و روزگار ماندنش را نیاورده است.» از جمله آثار شیخ حسین بحرانی، می‌توان «ریاض المدح و الرثاء لسادات النجباء»، «نزهة الناظر»، «تصریح القلوب»، منظومه‌هایی در امامت و دیوان اشعاری در رثای ائمه اطهار (ع) اشاره داشت.

* 4 آگوست در گذر تاریخ

* مرگ «سریرسی شیلی»

شاعر بلندآوازه انگلیسی (1822م)

* تولد «کنوت هامسون»
نویسنده معروف نروژی (1859م)

* درگذشت «هانس کریستین آندرسن» نویسنده شهیر کتاب کودکان (1875م)

* حمله ارتش آلمان نازی به بلژیک و اعلان جنگ انگلستان به آلمان (1914م)

* آغاز جنگ استقلال طلبان ترکیه با ارتش یونان (1922م)

* آغاز قدرت بلامنازع و دیکتاتوری «آدولف هیتلر»
در آلمان (1934م)

* آغاز رسمی جنگ ویتنام
با آمریکا در پی وقوع حادثه
خلیج تونکن (1955)